

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Isus, vindecătorul oricărei slăbiciuni.

Isus, văzând credința slăbănogului și a însoțitorilor lui, a zis: „Cutează fiule, iartă-ți-se ție păcatele tale“. Slăbănogului i-au făcut nespuse de bine cuvintele acestea. În momentul acela s'a simțit nou născuț, a auzit muzică sublimă, neauzită de când păcatele cu vuetul lor i-au tocit auzul; a văzut strălucire albă, neobservată de când culorile strigătoare ale patimilor i-au întunecat vedere. Vindecatul în sufletul lui slăbănogul ar fi uitat suferințele fizice și dacă mila lui Isus nu i-ar fi dat și sănătatea.

Dar Isus în nemărginița lui milă și ca să dovedească cărturarilor că are putere de a ierta păcatele spune: „Scoală, ia-ți patul tău și mergi în casa ta“. Slăbănogul s'a vindecatul și trupește.

Isus a știut ce mulți bolnavi nu vreau să admită, că

sănătatea corpului e condiționată de sănătatea sufletului. Un suflet bolnav nu locuiește niciodată într'un corp sănătos. Păcatele, izvorând din sentimente și dorințe fiecare influențează câte un organ, sau câteva dintre organe. Așa organismul întreg resimte starea de păcat al omului. Ar fi interesant a studia păcatele în raport cu efectele nefavorabile ale lor produse asupra organelor. Organismul se poate îmbolnăvi nefiind omul vinovat într'un nimic, însă organismul omului rău este necondiționat bolnav. Păcatele îl îmbolnăvesc. Așa căutând cauza unei boli, (mai cu seamă a bolilor de nervi, inimă, ficat, stomac, intestine și organe genitale) medicii adesea descoper la rădăcina bolii câte o pasiune vicioasă.

Deci sufletul trebuie vin-

decat în rândul întâiu, ca să se poată vindeca corpul. Deaceea în cazuri de bolală să nu ne fie frică de preot. Preotul ne va aduce prima condiție a vindecării: conștiința împăcată, fără care este imposibil orice fel de vindecare. Dacă bolnavii nu-și aduc aminte de spovedanie, cei din jurul lor sunt obligați să cheme preot. Sunt obligați, pentru că nu se știe înainte că boala nu va fi mortală și pentru că dintr'un suflet încărcat cu grija păcatului, organismul nu-și poate lua energia necesară vindecării.

În tot cazul să ținem în vedere: Sufletul e principal, el dă viață corpului. Să salvăm sufletul dela moartea veșnică ca să poată servi corpului de izvor de sănătate. Se alergăm la Isus, la Vindecătorul tuturor bolilor sufletești și trupești și vom fi vii.

2012

Sufletele rătăcite.

Dacă vom cerceta trecutul nostru de români și creștini, istoria ne dovedește, că aproape de douămii de ani neconținut am trăit în jurul bisericii, care biserică prin credința sfântă a legii creștine moștenită de la legiunile romane — ne încălzea sufletele în bucurii și în dureri. Pentru smulgerea din sufletele noastre al acestei legi strămoșești în decursul veacurilor s'au îndreptat împotriva noastră cele mai neomenite asupriri, ispitiri și umiliri, s'au pornit în contra noastră cele mai crâncene furtuni și primejdii de nimicire.

Ele însă n'au biruit, deoarece puterea, care lega sufletele vrednicilor noștri înaintași strămoși de aceasta biserică a credinței și legii românești, a sfărâmat aceste viclene încercări de nimicire.

Toată ființa sufletească a neamului nostru să întemeiază pe neclintite temelii ale acestei sfinte credințe strămoșești, care în gura poporului nostru așa de frumos și nimerit se numește: lege românească, de la Roma strămoșilor romani primită.

Noi românii, după sînge și lege de viță romană numai în aceasta lege română-unită cu Roma putem trăi, că pierzându-o, încetează și viața noastră.

E foarte dureros faptul și constatarea, că azi, în scumpa noastră Țară și în special la noi în Maramureș se mai uneltește prin toate mijloacele meschine, prin amenințări, promi-

siuni onoruri și prigoniri a smulge din sufletele noastre scumpa noastră lege strămoșească pentru de-ao înlocui cu legea grecilor, a sârbilor și bulgarilor care popoare în vremile trecute limba și legea românească ne-a ia răpitu-o ca să ne poată mai ușor nimici. De pretutindeni auzim plângeri: că cutare și cutare român de legea noastră cu Roma nu poate fi primar, funcționar, învățător, prefect, bacter, însă turcul, tătarul, mongolul, harapul, rusul și jidovul botezat în legea ortodoxă poate fi de toate încă și ministru în țara noastră românească. Oare nu toți suntem egali înaintea legii? Oare constituția țării noastre Art. 8 nu spune lămurit: „Românii fără deosebire de religie sunt admisibili în funcțiile și demnitățile publice, civile și militare“?

Și ce este și mai dureros, că unele suflete rătăcite, îndemnate de interese egoiste personale, pentru un „blid de linte“ își vînd conștiința și își leapădă legea strămoșească iar altora li-e rușine a se afirma de români uniți cu Roma. Mi-e rușine să mai pomenesc cazuri, când unii creștini și români pentru nimica toată: pentru ștole cantorale, locuri pentru zidirea bisericii, locuri în biserică, posturi în curatoratele bisericesti, dacă nu ajung la locul pretins de dănșii, amenință cu dezertare de la biserică. Cine își schimbă convingerile religioase, cine i-și leapădă legea strămoșească ca pe un veșmânt sfârticat, de pe o zi pe alta, nu poate fi nici bun creștin, nici

bun român, nu poți conta la el că i-și va face datoria cu conștiința curată.

Aceste suflete rătăcite

„In ziua ce-a de judecată,

Când față'n cer cu Domnul sfânt,

Latina gîntă va fi întrebată,

Ce a-i făcut pe acest pământ?

V'ar răspunde în jele și amar:

Doamne în lume cât am stat
Pe Tine Doamne nă Te-am reprezentat
Lege, neam Țară n'am respectat.
După dreptate să fim judecați.

Darie Vlad

Ca să biruim umbra

Nu se poate ca un creștin să nu contemple adesea și chiar în fiecare zi Sfânta Răstignire, chipul Domnului nostru răstignit pe cruce, și în clipa aceea să nu izbucnească din pieptul lui, din adâncul inimii lui, instinctiv, cuvintele de rugă ale Prea Înălțatului Papă Pius al XI. rugăciunea de ispășire către sfânta inimă a lui Isus Christos:

„De aceea noi ne aruncăm la pământ în fața altarelor Tale și printr'o cinste deosebită voim să reparăm răceala cea nedemnă a oamenilor și necinstea cu care este vătămată din toate părțile Inima Ta prea iubitoare“.

„Ne propunem să reparăm *nemodestia și nerușinarea* în viață și îmbrăcăminte, multe curse ce corupțiunea le întinde sufletelor nevinovate, călcarea zilelor de sărbătoare, bles-

temele aruncate împotriva Ta și împotriva Sfinților Tăi..."

Să ne însușim această rugăciune nu numai pentru o zi a săptămănei, ci pentru toate zilele. Șoaptele noastre vor fi plăcute Inimii care sângerează mereu pentru insultele ce ne conțin și se aduce. Preotul va găsi în ele puterea de a se înfrâna de la tot ce i-ar putea micșora puterile sufletești, de a se apropia cât mai mult de Acele dela cari îi porcede sfințenia. Inimile credincioase îl vor nepăta, neamestecat în cele lumefști, mijlocitor între ei și Dumnezeu, căci prin mânilor preotului Domnul coboară tainele care ne spiritualizează, ierbarea și binecuvăntarea puteri înfricoșătoare. Mănilor lui îi ating rănilor și coasta veșnic însângerată, contemplă fruntea cea sfântă încununată de spinii dureroși, mânilor lui îl înalță, în jertfă, Tatălui, în fiecare sfântă Liturghie. Să ne gândim la lacrimile pe care le varsă Sf. părinte din Ars când oficia sfânta Liturghie.

Singurul razim sufletesc al omului din sat ori din târg care de multe ori nu știe să citească sau n'are vreme (prin felul ocupațiilor lui), în biblie, e preotul. Ca o catopeteasmă i se năruie sufletul când află vre-o pată pe viața preotului. Instinctul îi zice că preotul e aproape însuși Ișus Christos. Acolo unde este indoială asupra preotului, omul se rătăcește, orice confesiune îl poate prinde, dacă nu scepticismul, ateismul, nu mai luptă pentru desăvârșirea sufletească devine robul patimilor și al mij-

loacelor de a le satisface: nu va da îndărăt înaintea oricărei perfidii: minciună, colomnie, intrigă, ipoezie, obrăznicie, bârfeală.

Preotul trebuie să rămăie deasupra oamenilor, trebuie să renunțe la tot ce l-ar amesteca cu ei. Numai așa poate rămăne pentru totdeauna un părinte sufletesc, înțelegător a tuturor mizeriilor omenești, compătimitor sincer și îndrumător, pur în toate ale lui, ocolind tot ce-l poate altera, scobori din marea lui demnitate și îndepărta dela

mărilor lui misiuni: „Altfel ei păstoresc nu pentru a se face vrednici de răsplată, ci pentru propria lor osândă“.

Prostermându-ne la picioarele Domnului, îi vom cere în deplină smerenie să dăruiască aceloră care dela sine vor să slujască altarelor Lui. Tăria de a realiza cele mai înalte.

Cu astfel de slujitori dumnezești, oricât am fi de slabi, vom găsi energia de a ne birui în cele rele.

O. C.

„Apelul“ intelectualilor din Sighet către episcopii Al. Rusu și N. Colan.

Zilele aceste, intelectualii români din Sighet au semnat un apel către episcopul unit al Maramureșului și episcopul ortodox al Clujului, prin care cer ca la sărbătorile naționale serviciul divin să-l facă preoții ambelor confesiuni, deodată și la aceeaș masă.

Organul „Dumineca“ fiind expresie conștiinței Bisericii Unite în chestuinile de natură religioasă ce se ivesc în acest județ, are numai cuvinte de laudă pentru inițiativa făcută.

Se observă din acest Apel că opinia publică, nu numai cea unită, dar și cea ortodoxă, este sătulă să mai vadă că — în zilele care sunt menite să ducă eutasiismul și simțirea

idealurilor naționale până la puroxism — o parte mare, absolut covârșitoare a românilor din Sighet și Maramures să fie plini de amărăciune în sufletele lor. Nimenea, care are inimă românească, nu vrea să mai vadă că acei oameni, — care au luptat pentru înfăptuirea acestei țări, fără să întrebe de „religiunea dominantă“ a Țării idealului lor, — azi să se simtă streini și desconsiderați pentru că îi aparțin acelei biserici, care cu merite neegalate pregătit zilele de astăzi.

Toți aceia cari știu să facă deosebire între Neamul și Statul român de o parte și între ortodoxism de altă parte, au trebuit să reacționeze împotriva

tendențelor de degradare la rangul de minoritari a celor mai conștiinți români.

Din această cauză, ne bucurăm mult de întocmirea acestui Apel.

Dar, fără să vrem ca să dăm noi răspunsul cerut Preasfințitului Episcop Rusu și fără să cercetăm prealabil dacă dreptul și uzanțele ambelor biserici admit această cooperare, ne exprimăm unele nedumeriri pe care le avem față de această propunere, — Credem că aceste nedumeriri le-au avut și intelectualii uniți cari au semnat Apelul.

Nedumeririle noastre le rezumăm în următoarele :

1. O colaborare la aceeași masă a preoților ambelor confesiuni, presupune între ei raporturi de dragoste și nu de războiu.

Raporturile de dragoste s'ar putea stabili prin aceea că biserica ortodoxă ar renunța la încercările de proselitism în rândurile credincioșilor bisericii unite. S'ar cere, în consecință, ca toți misionarii, toți preoții trimiși pe aceste pentru plaiuri ortodoxizare (în realitate prin lupta dintre confesiuni se bolșevizează poporul și se slăbesc legăturile de dragoste față de țară) să fie rechemăți. S'ar cere ca autoritățile superioare ale statului și ale județului să pedepsească cu severitate zelul subalternilor cari pe orice cale ar încerca să tulbure pacea confesională și ar slăbi legăturile de dragoste față de Statul român prin încălcarea libertății conștiinței religioase.

Acest lucru însă s'ar face foarte greu, azi când multe persoane sus puse pe scara hierarhiei administrative își confundă misiunea de funcționari ai Statului român cu aceea de agenți ai ortodoxiei.

2. Raporturile de dragoste dintre cele două biserici românești, cer ca ambele să fie împărtășite din bunurile Statului în proporție dreaptă.

Dar, în ce privește Maramureșul, această proporție pentru noi, românii de confesiunea unită cu Roma, este jignitoare și o nedreptate strigătoare la cer.

3. Tot aceste raporturi pretind ca în funcțiunile publice să se admită și să fie menținuți oamenii, independent dacă sunt catolici sau ortodocși, ținându-se înaintea ochilor ca normă de conduită numai pregătirea și corectudinea funcționarului.

Credem că nu este necesar să se aducă nume pentru a dovedi că azi nu e acesta cazul.

4. Dacă s'ar admite în principiu posibilitatea colaborării cerute între cele două biserici, românii uniți din Maramureș am putea-o aproba numai sub rezerva ca valabilitatea acestei colaborări să se estindă și asupra acelor părți ale Ardealului, unde ortodocșii sunt majoritate față de uniți.

Azi concelebrarea la una și aceeași masă a preoților ortodocși cu preoți, uniți, în Maramureșul de religie unită și tulburat de încercări proselite, ar fi un foarte puternic mijloc de propagare a indiferentismului religios și de slăbire a poziției noastre.

5. Concelebrarea propusă, ar cere stabilirea gradelor hierarhice a preoților, aceea — neexistând o superioritate care să le dispună tuturor — ar fi o absurditate și izvor de scandal.

6. Acceptarea propunerilor Apelului, ar aduce cu sine cercetarea calității morale a clerului ce concelebrează, căci pânăcând un membru al clerului concelebrant al vreunei confesiuni este presupus sau acuzat de fapte infamante neclarificate de justiție, ar trebui exclus dela serviciul divin comun, pentru a nu da ocazie la neînțelegeri ulterioare.

7. Lucrarea împreună, în spiritul totalei egalități, ar fi admisibilă (dacă n'ar fi alte piedeci mai mari) numai în locuri indiferente din punct de vedere confesional, de ex. în piață.

În biserici și în cimitirele celor două culte, nu s'ar mai putea vorbi despre egalitatea propusă, decât numai despre întâietatea absolută și dreptul exclusiv al cultului căruia biserica sau cimitirul îi aparține.

Ori noi știm că numai pretenția absurdă a bisericii ortodoxe de a dispune și în cimitirul bisericii unite, a adus cu sine cunoscuta atitudine luată de aceasta biserica cu ocazia zilei eroilor.

Suntem convinși că dintre cei 55 intelectuali de confesiunea unită cari au semnat Apelul niciunul nu s'ar afla care să consimtă la abandonarea a numai unui singur punct din cele pomenite mai sus, ca condiții ale conlucrării celor două biserici.

Asemenea, suntem convingși că și cei 42 intelectuali de confesiune ortodoxă, semnatari ai Apelului aprobă multe din punctele de mai sus; dar nu știm că întru cât ar putea să militeze ca aceste să fie și acceptate de către biserica ortodoxă.

Dar, chiar dacă s'ar putea înlătura aceste piedeci morale rămâne una invincibilă dreptul canonic al ambelor confesiuni care — din motive ușor de înțeles — interzice celebrarea împreună a serviciilor divine.

Cu toate aceste piedeci peste care nu se poate trece, s'ar putea ajunge ușor scopul urmărit de semnatarii Apelului, — însă pe altă cale și evitându-se orice frecări și sensibilități confesionale.

Această cale este: ca la sărbătorile naționale din orașul Sighet (numai din cauza respectului pe care-l avem față de ortodocșii veniți din alte ținuturi și nici decât nu pentru câțiva proseliți) serviciul divin principal, la care participă autoritățile civile și militare, s'ar face alternativ: odată la biserica unită, de altă dată la biserica ortodoxă. Un regulament întocmit prealabil, în baza absolutei egalități, ar stabili ordinea după care s'ar ține aceste servicii. — Pentru demonstrarea unității deservărite în ce privește idealul național al celor două biserici, preoții celeilalte confesiuni ar asista reciproc — fără ornate, dar în ținută de sărbătoare — la biserica unde se ține serviciul divin principal.

Cele de mai sus sunt puncte de vedere pe care, după a noastră părere, biserica unită din Sighet, ar putea să le accepte — provizoriu și fără să vrea să prejudece prin aceasta hotărârile ce le va lua Înalt Preasfințitul Episcop al Maramureșului — în chestiunea importantă a sărbătorilor naționale.

Acceptarea acestui punct de vedere cere din partea bisericii ortodoxe mai puțin decât bunăvoință: recunoașterea unei stări de fapt din Maramureș.

Această recunoaștere a stărilor de fapt o cerem dela ea, dacă ține ca activitatea ei să contribuie la normalizarea și consolidarea vieții vomânești din aceste ținuturi.

Semnatarii Apelului sunt rugați ca să acționeze pentru acceptarea acestei soluții ca cea mai apropiată de propunerea care au făcut-o și ușor realizabilă.

„Dumineca”

Marturia unui condamnat la moarte.

Acum câteva luni a fost condamnat la moarte un anumit Nicolini pentru că omorise doi oameni. — Preotul închisorii a căutat să se apropie de el și să-l împăce cu Dumnezeu. Regulat Nicolini îl refuză. Toată lumea credea că este un criminal funest, incorigibil, învechit în rele. Preotul, mâhnit, se ruga mult pentru condamnat. Deodată fu chemat, într-o zi de Duminică, printr-o scrisoare la acel condamnat și se minună, când acesta îi spusese, că poate veni la el, de câte

ori vrea. În curând putu să stabilească, că Nicolini nu învățase niciodată religia, nu avuse nici o creștere religioasă. Două săptămâni trecută și condamnatul primi sf. comunicatură pentru prima dată în viața sa cu foarte mare evlavie. În timpul învățaturii catehismului, el declară: „Dacă ași fi știut toate acestea, nu ași fi făcut răul, pe care l-am făcut!” Mai ales cinematograful era învinit de el cu revoltă sufletească: „Mult rău se învață în cinematograful, spunea el. — Se acolo filme groaznice. Cum putem deci pleca din cinematograful cu gânduri bune?” — Iată deci pepiniera păcatului, a crimei: cinematograful și familia care nu-și învață copiii în africa lui Dumnezeu! — Nu era oare Nicolini mai puțin criminal decât cei ce admit cinematografele murdare?

Comunism și Masonerie.

Într'un articol separat s'a arătat cum lucrează comunismul. — Ca să se vadă obârșia comună precum și strânsa legătură a bolșevismului cu masoneria, spre rușinea masonilor rătăciți ziși naționali, — va fi interesant să vedem cum lucrează masoneria în Olanda, unde populația este credincioasă și deci trebuie să se prefacă naționalistă, ba chiar „credincioasă”...

Pentru „profani” se accentuează că masoneria nu este o organizație care se arată în public. Că este o asociație de „binefacere”... (Pentru membri, pe spinarea celorlalți!). Față de religie, iată ce a declara

un conducător al masoneriei olandeze, din Marele Orient de acolo: Fiecare membru este liber de a crede, sau nu crede în Dumnezeu. Credința în nemurire însă, nu se potrivește cu masonerie.

Ați înțeles ?! În Dumnezeu poți să crezi, dar nu în nemurire! Cam ce fel de credință este aceasta, și-o poate închipui oricine. — Dar așa cum bolșevismul se preface naționalist, masonul se preface a fi credincios. Deci prefăcătoria la temelul ambelor!

Acelaș maestru mason din Olanda a mai spus însă, că lojele nu vor lupta pentru „libertatea spiritului” primejduită de anumite grupe bisericesti, dar fiecare membru să lupte împreună cu „profanii” ce sunt de aceeaș părere. — Prin urmare iarăși contradicție: lojele n'ar fi antibisericesti, antireligioase, dar membrilor li se re-

comandă să fie... Și când te gândești că „profanii”, — adevărate turme, — se lasă înșelați de astfel de minciuni! — Iată cum masoneria incurcă ideile, — le bolșevizează — ca apoi prin comunism se bolșevizează mai ușor masele, cărorora „liber-cugetătorii” le-au răpit credința în Dumnezeu, în cinste și în neam!

ȘTIRI.

Uzinele Krupp, în 1935 au avut ca beneficiu 10.000.000 lei și s'a produs 1.400.000 tone fier brut. (Germania lucrează pe capete la înarmări.)

Doi căpitani cehoslovaci, pilotând un avion cu motor de 36 HP. au bătut recordul de sbor fără aterizare, pe 1.000 km.

După Anglia, acum a venit rândul Belgiei, să accepte ridicarea sancțiunilor contra Italiei. Guvernul Belgian a anunțat aceasta oficial.

Nici o țară din lume, nu imparte atâtea decorații ca Rusia sovietică. Sunt zile când ziarele anunță 1000—2000 de decorații din funcționarii civili, cărorora li se fac destule înlesniri și avantaje.

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Calendar săptămânal.

12—18 Iulie 1936.

12. Dumineca VI. d. Rusalii

Ap. Tit 3, 8, Evg. Matei 9, 1-8,

M. Proclu

13. Luni Arh. Gavril

14. Marți ap. Achila

15. Mercuri M. Civie și Iulita

16. Joi M. Antinogen

17. Vineri M. Marina † 270

18. Sâmbătă M. Emilian

Invățători de scos din greșală.

Când într'o operă fondul lipsește. nu e decât numai aparență, opera este deșartă.

Când lipsește obediența, omul cade în trufie și când omul cade în trufie, mizeria se așează în vatra lui.

Când adevărul lipsește, oameni se ceartă în căutarea adevărurilor, și când oameni se ceartă pentru adevăruri inimile și ogoarele rămân sterile.

Când lipsește religiunea, materia se răscoală și stăpânește oameni și atunci oamenii trăesc ca animalele.

„Crestinul Activ”
de Gabriel Palau s. j.
Cartea I. cap. 5